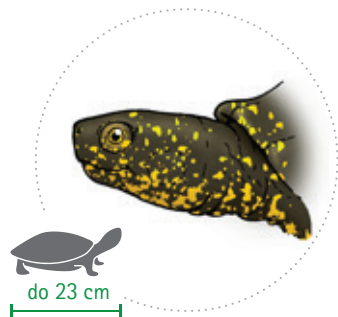


IN TAKO DANES V MOČVIRJU BLIZU RUDNIKA ŽIVITA RDEČEVRAVKA IN RUMENOVRAVKA. KER TUDI ZANJU HRANE NI VEČ DOVOLJ, ŽE RAZMIŠLJATA O NOVI MLAKI, IZ KATERE PA BO POTREBNO NAJPREJ NAGNATI VEN VSE DOMORODKE...

MOČVIRSKA SKLEDNICA

(*Emys orbicularis*)



Močvirsk sklednica je edina slovenska avtohtona sladkovodna želva. Najpogosteje jo srečamo na Ljubljanskem barju, v Beli krajini, porečju Save in v Slovenski Istri. Najdemo pa jo tudi v drugih predelih Slovenije. Uvrščena je na seznam Bernske konvencije, varovana pa je tudi preko omrežja NATURA 2000 območij.

Živi v stoječih in počasi tekočih celinskih vodah z redkim obrežnim rastlinjem. Najlažje jo opazimo, medtem ko se sonči na obrežju, vendar je izredno plaha in se že ob najmanjšem znaku za preplah požene v vodo. Ljudje jo zamenjujejo s precej bolj pogosto neavtohtono okrasno gizdavko *Trachemys scripta*, ki je veliko bolj agresivna in poleg ostalega vztrajno izrinja močvirsko sklednico. Večino časa preživi v vodi, kjer lovi svoj plen. Živi tudi do 120 let.

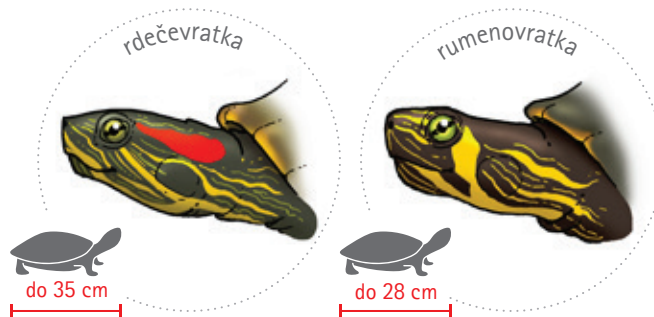
V Krajinskem parku Sečoveljske soline najverjetneje živi največja slovenska populacija te vrste. Najdemo jo na območju sladkovodnega močvirja ob rudniku v Sečovljah, v jarku ob letališču, v izlivnem delu reke Dragonje in v Stojbah.

ALI VESTE?

- Da močvirsk sklednica brez vode ne more pogoltniti hrane.
- Da močvirsk sklednica lahko dočaka tudi 120 let.
- Da je močvirsk sklednica pokazatelj dobrega stanja v naravi.
- Da v Sloveniji živita dve podvrsti močvirske sklednice. V slovenski Istri je prisotna le ena in to je podvrsta *E. o. hellenica*, ki zraste do 16 cm.

OKRASNA GIZDAVKA

(*Trachemys scripta*)



Od treh znanih podvrst se tu zaenkrat pojavljata dve, to sta rdečevratka (*T. s. elegans*) in rumenovratka (*T. s. scripta*). Okrasna gizdavka, ki izvira iz Severne in Srednje Amerike, je dolgo let veljala za priljubljenega hišnega ljubljenečka. Danes je v Sloveniji najpogosteje izpuščena tujerodna vrsta želve in poleg tega, da v naravi uspešno prezimi, se tudi razmnožuje.

Okrasna gizdavka si v naravi izbere podoben življenjski prostor kot močvirsk sklednica. Uspešno tekmuje za najboljša mesta za sončenje in odlaganje jajc. Močvirsko sklednico izpodriva in negativno vpliva tudi na druge vrste ter s prenašanjem novih bolezni ogroža celo zdravje ljudi. Od leta 2016 je uvrščena na seznam invazivnih tujerodnih vrst v EU. Zanja veljajo strogi ukrepi, med katerimi sta tudi prepoved prodaje in prepoved izpuščanja v okolje. Poleg okrasne gizdavke lahko v prihodnje pričakujemo tudi druge tujerodne vrste želv.

ALI VESTE?

- Da je popisana sklednica staro ime za okrasno gizdavko.
- Da so za okrasno gizdavko opisane tri podvrste, in sicer: rdečevratka, rumenovratka in tenesejeva rdečevratka.
- Da lahko okrasne gizdavke dosežejo velikost celo do 60 cm.
- Da lahko okrasna gizdavka v domači oskrbi živi tudi do 50 let.

Izdajatelj: KPSS, SOLINE Pridelava soli d.o.o. | besedilo: Iztok Škornik, Kim Leban in Maja Makovec | avtor stripa in ilustracij: Samo Jenčič | fotografija na naslovnici: Iztok Škornik | oblikovanje: Polonca Peterca | naklada: 2000 izvodov | financiranje: MOP, Sklad za podnebne spremembe

OKRASNA GIZDAVKA

Ali jo poznate?



KPSS

Krajinski park Sečoveljske soline
Parco Naturale delle Saline di Sticiale